

Acélhajók kitben

Szöveg: Horváth Csaba

A HETVENES-NYOLCVANAS ÉVEKBEN ÁLTALÁNOS MAGYAR GYAKORLAT VOLT A „CSINÁLD MAGAD” HAJÓÉPÍTÉS A BALATONON. MA MÁR ELVÉTVÉ TALÁLNI OLYAN HAJÓT, AMI NEM AZ EGYRE BŐVÜLŐ HAZAI VAGY KÜLFÖLDI KERESKEDI KÖR KÍNÁLATÁBÓL SZÁRMAZIK. A GAZDAG TENGHERÉSZETI ÉS HAJÓÉPÍTŐ HAGYOMÁNYOKKAL RENDELKEZŐ HOLLANDOK VISZONT MÉG MA IS SPORTOT ŪZNEK AZ AMATŐR HAJÓÉPÍTÉSŐL – MÉGPEDIG PROFI MÓDON

Idehaza sem ismeretlenek azok a tervezőirodák, amelyek több hajótípusra, több méretre és építési módszerre (fa, műgyanta, alumínium acél, kerek vagy szögletes bordametszetű) kínálnak komplett terveket – otthoni amatőr építőknek. A teljes építési projekt kivitelezése így is nagyon bonyolult és szerszámigényes, még ha az utolsó csavarig részletes tervrajzok segítik is az építőt. Az üvegszálás műanyag elterjedésével alaposan feledésbe merültek a hagyományos építési módok és alapanyagok, mint a fa vagy a fém. Fahajók jobbára a régi hajók felújítása során kerülnek előtérbe, acélból épült kishajó viszont egy-egy szórványos hazai próbálkozástól eltekintve talán a Hapci motoros óta nem került magyar vízre. Ezzel szemben Hollandiában igazán népszerűek a acélhajók, főleg az ország belső vízi útjain. A derék hollandok nem idegenkednek a kongó acéltól, s nem félnek attól sem,

hogy a hajó karbantartásával kelljen törődniük. Igazi hajósnép. Sőt! Valódi lelkesedéssel vágnak bele a saját hajójuk megépítésébe, ráadásul tömegesen. Mi lehet ennek a háttérében? Az okokat egyrészt az acélhajók alacsony építési költségében, másrészt rendkívül hosszú élettartamában és a modern bevonatok alkalmazása következtében alacsony fenntartási költségekben kell keresnünk. Az 1 m²-re eső építési költség az acélhajók esetében a legkisebb –vallják a holland hajóépítők. Hollandia sokáig a világ vezető hajóépítője volt, ám ezt a címet mára már elvesztette. A tudás és tapasztalat azonban megmaradt, s az ésszerű gondolkodással és vállalkozó kedvvel ötvözve egyes üzemek meglovagolták a hajózni szerető honfitársak lelkesedését. Azzal támogatták az amatőr – de szakértő szemű és ügyes kezű – hajóépítőket, hogy a részletes terveken kívül

A derék hollandok nem idegenkednek a kongó acéltól, s nem félnek attól sem, hogy a hajó karbantartásával kelljen törődniük. Igazi hajósnép

technológiai támogatást nyújtottak nekik. Az északi országban külön iparág alakult az amatőr hajóépítők támogatására. A cél az volt, hogy a hajótulajdonosi réteget azzal szélesítsék, hogy olcsóbbá tették a hajógyártási folyamatot. Olyan rendszert hoztak létre, amelyre támaszkodva még a hajóépítési gyakorlattal nem rendelkezők is képesek lettek hajót építeni. Nevezetesen, a legnagyobb szaktudást és gyakorlatot kívánó hajótest- és felépítmény-építés komolyan felszerelt műhelyt igénylő munkafázisát átváltották: a hajótestek bonyolult térbeli formáját számítógépes tervezéssel sík lapokból összeállíthatóvá tették. Ezeket a síklapokat számítógép-vezérelt plazmavágókkal szabják ki, tizedmilliméter pontosan. A kiszabott elemeket kitben vásárolhatják meg a leendő hajótulajdonosok. Az előre kivágott elemekből készülő acélhajók összeállítása egyszerű és biztonságos – a ma használatos építési módszerek és anyagok közül ez a leggyorsabb hajóépítési

BŐSÉGES BELSŐ TEREI RÉVÉN ALKALMAS A LAKÓHAJÓFUNKCIÓ BETÖLTÉSÉRE

mód. Hegeszteni sokan tudnak, így aztán könnyű találni gyakorlott hegesztőt, aki megfizethető árért elvállalja a test- és felépítmény összehegesztését. Az igazi „homemaker” persze maga hegeszti a hajóját – ha kell, előbb elvégezve egy hegesztőtanfolyamot. A hajóépítő saját és barátai munkaereje, szervezőképessége és kitartása révén tudja jelentősen csökkenteni a hajótulajdonossá válás egyébként nem mindenki által megfizethető költségeit.

Persze, itt is az igényekhez kell igazodni. Fontos, hogy a kithajót többféle „kiszerezésben” lehessen megvásárolni. Az építőkészlet (kit) tartalmazza a hajótest és a felépítmény megépítéséhez szükséges, méretre vágott és számozott elemeket, valamint az összeépítést segítő műszaki rajzokat. Az összehegesztett test és felépítmény (casco) csomagban a megrendelő teljesen összehegesztett, csiszolt, homokfújt, tiszta és festésre előkészített testet és felépítményt kap. A megrendelő ebben az esetben a belső gépészeti berendezések mellett a hajó beépítését végzi el maga. Úszóképes (sailaway) hajó csomagban: a vízre bocsátásra alkalmas hajó felszerelése a vevő dolga – a saját ízlése szerint. Persze teljesen készre szerelt hajó is rendelhető, de mi ebben a jó a homemakernek?

Az acélhajók majd mindegyike a hajózás hagyományos értékeit képviselő vízkiszorításos hajó. A jellegzetes németalföldi bárkák, a folyami kereskedelmi hajózás legelterjedtebb hajótípusa bőséges belső terei révén alkalmas a lakóhajó-funkció betöltésére. Eleinte a kiszolgált kereskedelmi bárkákat kezdték lakóhajókká átalakítani, majd megjelentek a bárka-replikák is.

A bárkatulajdonosok általában a kiterjedt nyugateurópai folyó- és csatornahálózat vándorai. A Duna-Rajna-Majna csatorna megnyitásával az Al-Dunán is gyakori vendégek ezek a szép, klasszikus hajók. Vagyis a bárkák egyesítik a hajózási és a lakófunkciókat. Ha nem hajóznak velük, állandó lakóhelyként szolgálnak. Egy sajátos életformát kínálnak: pár hónap barangolás a vizeken valahol Európában, pár hónap munka itthon, majd újból utazás, s mindez egy tágas úszó lakásban – mégpedig az év akár mind a 12 hónapjában.

A bárkatulajdonosok általában a kiterjedt nyugateurópai folyó- és csatornahálózat vándorai. A Duna-Rajna-Majna csatorna megnyitásával az Al-Dunán is gyakori vendégek ezek a szép, klasszikus hajók